

Отже, підбиваючи підсумки, можна сказати, що розвиток і формування наукового методу був складним та довгим. Починаючи з стародавніх часів і аж до наших днів з різною активністю триває розвиток науки і, відповідно, проблема використання та вдосконалення наукового методу. Дослідження відомих філософів науки Г.Галілея, Ф.Бекона, К.Поппера та ін. відіграли важливу роль у його ствердженні. Але питання дослідження наукового методу ще не завершене і потребує детального аналізу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ушаков. Е. Введение в философию и методологию науки М.: Издавництво «Экзамен», 2005. 528 с.
2. Сілакова, Т., Сілаков К. Возникновение и развитие научного метода К.: Вісник НТУУ «КПІ». Радіотехніка, радіоапаратобудування: збірник наукових праць, 2012. 205–212 с.
3. Gower B. (1997). Scientific method: an historical and philosophical introduction. London: Taylor & Francis e-Library
4. Shuttleworth M. History of the Scientific Method // URL: <https://explorable.com/history-of-the-scientific-method> (дата звернення: 18.05.2020)
5. Злыгостев А. Возникновение научного метода // URL: <http://nplit.ru/books/item/f00/s00/z0000018/st090.shtml> (дата звернення: 18.05.2020)

Мандрика Володимир

Науковий керівник – доц. Грушко В. С.

ЕКОНОМІЧНА СТРАТЕГІЯ КНР ТА МІСЦЕ УКРАЇНИ В НІЙ

Сьогодні термін «стратегія» набув широкого значення та використовується не лише у військовій сфері. Як зазначається в економічному словнику за редакцією С. В. Мочерного, економічна стратегія – це „довгостроковий курс економічної політики, який передбачає вирішення великомасштабних економічних і соціальних завдань»[2]. Більш ширшим є наступне визначення: «Економічна стратегія - це цілісна система дій суб'єкта, спрямована на реалізацію мети, завдань та пріоритетів його економічного відтворення з урахуванням комплексу впливів ендогенних та екзогенних чинників, розрахована на тривалий період». У сучасному глобалізованому світі ключову роль відіграють три найпотужніші економіки (ЄС, США та КНР) від яких залежить економічне благополуччя усіх інших країн. І від економічної стратегії кожної з них буде вирішальним чином залежати чи будуть відкриватись вікна можливостей для економік країн, які володіють меншими можливостями для власного розвитку. З цих трьох економік найбільший інтерес представляє економіка Китаю, яка протягом тривалого часу демонструє найшвидші темпи росту.

Мета статті полягає у розкритті економічної стратегії КНР та виявлення місця у ній України.

Китай вже не перший раз намагається подолати своє відставання відносно передових країн світу. Зокрема, ця країна вже проводила централізовану політику з модернізації країни у другій половині XIX століття. Після програшу Китаєм у Другій опіумній війні (1856–1860) Франції та Великобританії, була розроблена нова стратегія китайськими чиновниками під назвою «Рух з засвоєння заморських справ», яка активно розвивалась та діяла аж до початку XX століття. Основою цієї політики було перейняти технології західних країн, при збереженні свого культурного та політичного устрою.

Другу масовану спробу догнати західні країни у сфері технологій було зроблено вже комуністичним Китаєм під проводом Мао Цзедуна в середині XX століття, проте «великий ривок» мав катастрофічні наслідки та перетворився на одну з найбільших соціальних катастроф. На початку 1950-х років головним технічним партнером був СРСР, відносини з яким щоправда невдовзі зіпсувались.

У 1978 році КНР розпочала політику реформ та відкритості – програму економічних реформ, націлених на створення соціалізму з китайською специфікою, або соціалістичної ринкової економіки і відкритості зовнішньому світу.

В умовах сьогоденішнього економічного розвитку Китаю можна виділити дві основні його стратегії: «глобальний проєкт», в основі якого лежать вільна торгівля і відкритість кордонів, та політика національного протекціонізму. Зокрема, Китай використовує дані стратегії для розвитку власної економіки. Як зазначають провідні китайські фахівці, завдяки раніше встановленому порядку «міжнародного розподілу праці», розвинуті держави є домінуючими та такими, що створюють механізми власного розвитку, ігноруючи менш розвинені країни третього світу. Як наслідок, у КНР ввели змішаний тип економічної системи, метою якого є захист та стимулювання вітчизняного виробництва та інвестування [3].

Китайська планова економіка змогла стати справжнім азійським економічним дивом з середніми показниками росту ВВП у 10,2% щорічних. Вона гармонійно поєднує потужні елементи ринкової економіки та адміністративно-командної системи. Основними акцентами економічної політики КНР є створення нових робочих місць, стимулювання виробництва та запровадження новітніх технологій. До того ж, попри високий розвиток промисловості, Китай продовжує політику протекціонізму на внутрішньому ринку, підтримуючи глобалізацію в інших країнах [6].

Основним вектором економічних реформ був перехід від аграрної до індустріально-аграрної моделі економіки, внаслідок чого частка сільського господарства у ВВП знизилась з 22% до 9,2% за останні 30 років. Технологічний стрибок сприяв залученню закордонних технологій, обладнання та різного роду ноу-хау. Як результат обсяг високотехнологічного експорту Китаю зріс протягом 1992-2013 рр. у 130 разів, а його частка в структурі сукупного промислового експорту збільшилася з 6% до 27%, досягаючи в окремі роки 31% [3; 6].

Розвиток освіти та науки, розбудова новітніх наукових центрів та навчальних закладів стали найважливішими складовими частинами реформ, які вирішальним чином визначили динамічний ріст промислового виробництва в КНР.

Важливим елементом економіки Китаю стали також спеціальні економічні зони, які відіграють роль «вікон у зовнішній світ», залучаючи зарубіжні інвестиції, технології та досвід [1]. Одним з механізмів залучення виступає пільговий режим, а також змішані підприємства (при цьому частка іноземного капіталу не перевищує 49%). Завдяки цьому вдалось збільшити іноземні інвестиції із 5 млрд дол. США у 1985 р. до 73,5 млрд дол. США у 2005 р. [5].

Потужний механізм економічної політики становить банківська сфера, яка безпосередньо підпорядкована Державній раді, яка затверджує найважливіші питання у грошово-кредитній політиці Народного банку Китаю. Як наслідок, держава контролює обсяги грошової маси, курс валюти та процентну ставку, а 40-50% емісія стимулює виробників та зберігає стабільно низьку інфляцію. Було створено низку окремих банків розвитку (некомерційного кредитування): Банк сільськогосподарського розвитку, Експортно-Імпортний банк та Банк розвитку.

Планування є одним з центральних стовпів економічної стратегії КНР, що має силу закону та наукову підтримку з боку Академії наук Китаю для виконку - Центру розвитку Державної ради Китаю. Відбувається перехід від директивного до індикативного планування, при збереженні акцентів на галузевому та регіональному плануванні, з залученням все більшої кількості фахівців.

Варто зазначити, що останні роки спостерігається сповільнення темпів зростання економіки Китаю, як результат відбувається зміна пріоритетів економічної стратегії – перехід від розвитку виробництва та експорту до споживання та інновацій.

Внаслідок сповільнення темпів зростання, що все одно є більшими за середньосвітові, Китай змінює пріоритети: від розвитку виробництва та експорту до інновацій та споживання. Прикладом служить зниження частки зарубіжних інвестицій та імпортозаміщення на китайські компоненти та деталі [3].

Разом із політикою відкритості невід'ємною частиною економічних реформ китайського уряду стала стратегія інклюзивного розвитку. У 2004 році Китаєм була ухвалена концепція «гармонійного суспільства», яка базується на принципах інклюзивності: економічно сталий та стабільний розвиток, рівність у суспільстві. Китайське гармонійне суспільство – це демократія та законність, рівність і справедливість, довіра, співіснування людини та природи [7].

На початку XXI століття амбіції Китаю далеко переступили через попередні спроби технологічно «наздогнати Захід». В 2012 році Сі Цзіньпін, якого обрали генеральним

секретарем комуністичної партії КНР, оголосив курс на нову «Китайську мрію про велике відродження китайської нації», яка випередила трампівську «Make America Great Again». Метою нової «китайської мрії» є перехід від «наздоганяючих» країн до світових лідерів, основою цього курсу стали два великі глобальні проекти: міжнародний економічний проект «Один пояс один шлях» та проект технологічної модернізації Китаю – «Made in China 2025» (МІС 2025).

В 2015 році Китай оголосив амбіційний план «Made in China 2025», метою якого є догнати Захід в сфері високих технологій та зменшити свою залежність від імпортованих технологій. У межах програми виділено 10 областей в яких Китай має посісти світове лідерство: робототехніка, інформаційні технології нового покоління, авіаційне і аерокосмічне устаткування, морське устаткування та кораблебудування, залізничний транспорт, нові енергоносії та енергозберігаючі транспортні засоби, енергетичне устаткування, сільськогосподарське устаткування, нові матеріали, біофарма і високотехнологічні медичні прибори.

На сьогодні сформувалась багато ешелонувана взаємопроникність економік США та Китаю, а деякі фахівці вже говорять про єдину економіку двох країн - химерику. Протягом останніх десятиліть Китаю вдалось здійснити економічне диво на основі експорту в США, проте сьогодні все змінюється, саме тому відбувається переорієнтація на внутрішній ринок. Тільки невелика грань поєднує економіки двох країн, а за прогнозами експертів економіка Китаю по ВВП обійде свого партнера вже до 2027 року. Всі ці фактори призвели до торгової війни між США та Китаєм.

За роки реалізації першої фази нової стратегії розвитку вже можна говорити про досягнення китайського гіганта: лідерство у нарощуванні штучних супутників на орбіті (2 місце у світі), у 2016 році Китай став світовим лідером з поставок робототехніки, також залишається однозначним лідером у протяжності швидкісних залізничних ліній.

Ще однією ініціативою є економічний проект «Один пояс один шлях» (Belt and Road Initiative – BRI). Метою цієї ініціативи є розвиток держав на просторі Шовкового шляху через інтеграцію інфраструктури, спрощення митних процедур, створення єдиних правил міжнародних перевезень тощо. Україна одна з перших приєдналась до даної ініціативи.

Протягом останніх років між міністерствами України та Китаю було підписано низку домовленостей та меморандумів з співробітництва у багатьох галузях – від сільськогосподарського комплексу до зв'язку та інформації.

Це стосується, насамперед, двосторонньої співпраці. Що ж до власне Шляху, який поєднує Азію з Європою, то тут Україна готова запропонувати вигідні транспортні маршрути своєю територією для сполучення Китаю з країнами ЄС [4].

Насамперед проект є інфраструктурним, а дане питання в Україні є болючим, саме тому це гарна нагода хороша здійснити модернізацію у цій сфері. «... відмовившись від даного проекту, Україна може залишитись осторонь майбутніх глобальних процесів», - заявив директор Дипломатичної академії імені Геннадія Удовенка при МЗС України Сергій Корсунський.

Варто зазначити, що концепція економічного поясу та морського Шовкового шляху є основним зовнішньополітичним та зовнішньоекономічним напрямком розвитку Китаю, який поширюється на великі простори. Даний проект піддається політичному тиску США на ЄС через побоювання «повільної експансії». Прикладом цього може слугувати реакція США на придбання більш ніж 50% акцій української компанії «Мотор Січ».

Стратегія завжди була однією з опорних колон держави, а планування та формування власної стратегії займає ключову роль у розвитку країни. Особливе місце серед усіх економік світу чий стратегії мають величезне значення для України, займає економіка КНР. Незважаючи на багаторазові спроби Китаю у створенні економічно та політично сильної держави, успіху вдалось досягнути лише після побудови змішаного типу економічної системи. Протягом останніх десятиліть Китай готувався до потужного стрибка, завдяки якому вдасться досягнути світового геополітичного лідерства. На сьогодні ця країна впритул наблизилась до досягнення цієї мети.

ЛІТЕРАТУРА

1. Васильева Е. А. Внешнеэкономическая «политика открытости» Китайской Народной Республики в оценках отечественных исследователей 70–90 х гг. XX в. 2012. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://cyberleninka.ru>
2. Економічний словник-довідник / [ред. С. В. Мочерний]. – Київ: Femina, 1995. – 367 с.
3. Карелина Е. А. Модернизация стратегии экономического развития Китая в условиях нестабильности мировой экономики : дисс. на сосиск. уч. степ. канд. экон. наук: спец. 08.00.14 «Мировая экономика» / Е. А. Карелина. – М., 2016. – 166 с.
4. Китай опоясує світ. І надає Україні шанс. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.ukrinform.ua>
5. Мерніков Г. І. Модернізація України і досвід Китаю / Г. І. Мерніков // Стратегічні пріоритети. – 2011. – № 3(20). – С. 137-145.
6. Олефір А. Економічна політика Китаю: досвід реформ для України. / Олефір А. // Підприємство, господарство і право. – 2018. – №2 . – С. 53–57.
7. Хоменко О. В. Інклюзивне зростання КНР: СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ЕФЕКТ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sinologist.com.ua>

Хом'як Ольга

Науковий керівник – доц. Петришин Г. Р.

ВПЛИВ МЕДІА-ІНФОРМАЦІЙНОГО ТЕРОРИЗМУ НА МАСОВУ СВІДОМІСТЬ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ

В епоху глобалізації створено принципово новий інформаційний простір, який дозволяє швидко доставляти повідомлення до споживача та здійснювати різним за спрямуванням організаціям пропагандистську діяльність з метою впливу на масову свідомість. Особливе занепокоєння викликає використання сучасних ЗМІ організаціями терористичного характеру. Тому питання інформаційного тероризму, зокрема медіа-тероризму, актуалізує тему нашого дослідження.

Аналізу окремих аспектів інформаційного тероризму та його зв'язку із засобами масової інформації присвячені роботи таких вчених, як К. Герасименко, Т. Яцик, О. Бойченко, О. Глазов, В. Устинов, Д. Ольшанський [2; 8; 1; 3; 7; 6]. Щодо розуміння самого поняття «інформаційний тероризм», то серед науковців мають місце різні думки. Деякі фахівці стверджують, що інформаційний тероризм – це злиття фізичного насильства зі злочинним використанням інформаційних систем, а також умисне зловживання цифровими інформаційними системами, мережами або їх компонентами з метою сприяння здійсненню терористичних операцій або акцій [9, с. 98]. Іншим визначенням інформаційного тероризму є діяльність, що виражається в залякуванні населення й органів влади з метою досягнення злочинних намірів [10, с. 14].

Позиції вчених на предмет медіа-тероризму теж відрізняються. Так, згідно міркувань К. Герасименко, сутність медіа-тероризму полягає у спробах організації медіа-кампаній, метою яких є дестабілізація суспільства, створення у ньому атмосфери громадянської непокори, недовіри до дій та намірів влади й особливо – її силових структур, покликаних захищати суспільний порядок [2, с. 163]. Погоджуємося з думкою Т. Яцик, яка вважає, що медіа-тероризм – це «зловживання інформаційними системами, мережами та їхніми компонентами для здійснення терористичних дій та акцій» [8, с. 57].

Найефективнішими засобами медіа-тероризму сьогодні вважаються телебачення та мережа Інтернет. Як показують результати моніторингу ЗМІ, в більшості випадків пропаганда радикальних ідей і вербування у лави радикально налаштованих організацій відбувається переважно в популярних соціальних мережах Facebook, ВКонтакте, Twitter, Youtube, де активно поширюються пропагандистські фото - і відеоматеріали, фахово змонтовані з точки зору піару і психології. Так, наприклад, до лав терористичної організації ІГЛІ 84% молодих людей прийшли унаслідок пропаганди діяльності в мережі Інтернет; 47% – звернули увагу на матеріали (відео, текст) розмішені онлайн; 19% – користувалися онлайн-інструкціями при підготовці теракту (виготовлення саморобних вибухових пристроїв і бомб) [5].